

EXPO • 14.12.2019 > 31.05.2020

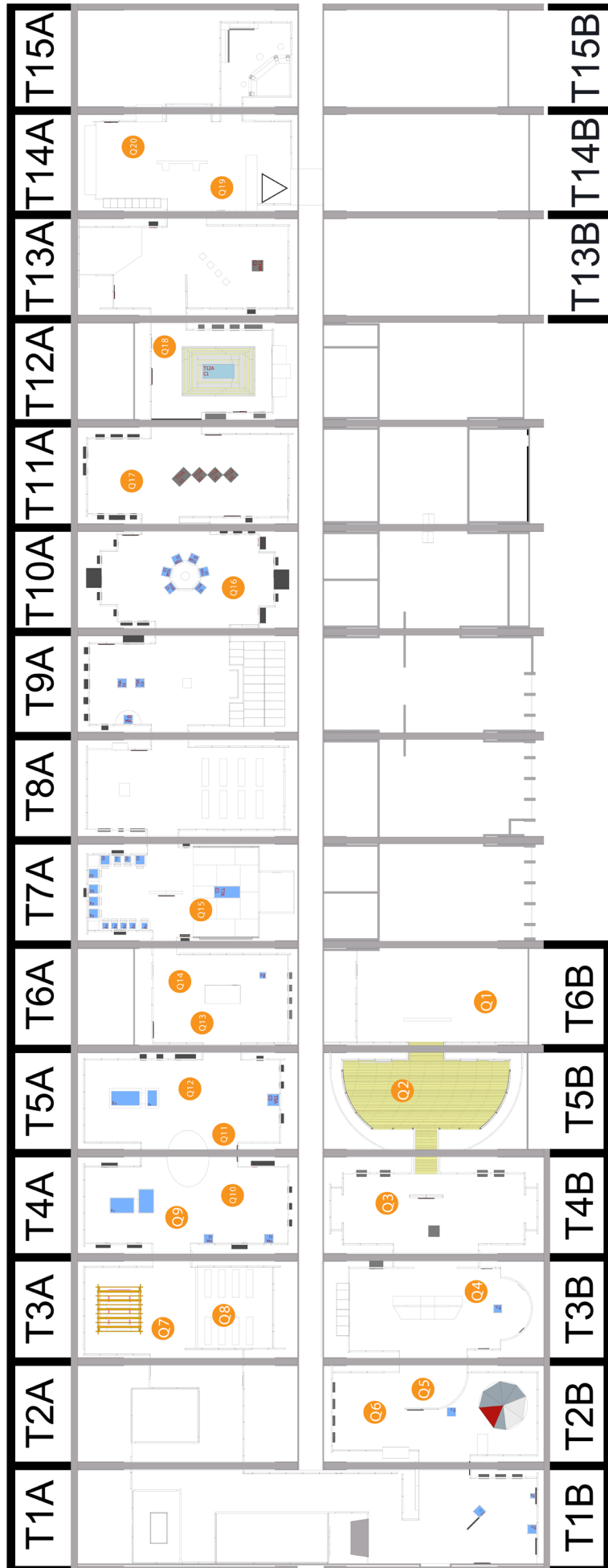
TOETANCHAMON

DE ONTDEKKING VAN DE VERGETEN FARAO

LUIK GUILLEMINS

www.EUROPAEXPO.BE

PLAN VAN DE TENTOONSTELLING

HERBERT George
Alias
Lord Carnarvon
Geboorte
Highclere, 26 juni 1866

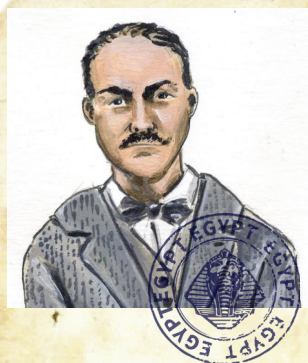
Overlijden - Caïro, 5 april 1923

Nationaliteit - Brits

George Edward Stanhope Molyneux Herbert is de vijfde graaf van Carnarvon.

Hij is de tweede Engelse burger die een rijbewijs had. Na een zwaar verkeersongeluk in Duitsland is zijn gezondheid er erg op achteruitgegaan en moet hij de winter in warmere oorden doorbrengen. Hij trekt naar Egypte en begint er archeologische opgravingen te doen om de tijd te doden. Het wordt niet bepaald een succes.

Carnarvon heeft aan financiële middelen geen gebrek en besluit om de geldschieter te worden van Howard Carter. De zoektocht naar het graf van Toetanchamon kan beginnen ...

CARTER Howard
Geboorte
Londen, 9 mei 1874
Overlijden
Londen, 2 maart 1939

Nationaliteit - Brits

Carter is de zoon van een dierenschilder. Hij leert de kneepjes van de archeologie niet op de schoolbanken maar op het terrein. Hij begint zijn carrière op zeventienjarige leeftijd bij William Matthew Flinders Petrie, de Sherlock Holmes van de archeologie. Carter werd aangenomen om de muurschilderingen van de graven van Beni Hassan in Egypte in aquarel over te schilderen. Zo is zijn passie voor archeologische opgravingen ontstaan ...

Na een carrière van hoogtes en laagtes realiseert Carter zijn grootste ontdekking in 1922: het graf van Toetanchamon.

BEAUCHAMP Evelyn
alias Lady Evelyn
Geboorte
Highclere, 15 augustus
1901

Overlijden - Londen, 31 januari 1980

Nationaliteit - Brits

Lady Evelyn Leonora Almina Beauchamp, geboortenaam Herbert, is de dochter van Lord Carnarvon. Het is de eerste vrouw die het graf van Toutankhamon betreden heeft.

LABOURY Dimitri
Geboorte
België, 22 juli 1969

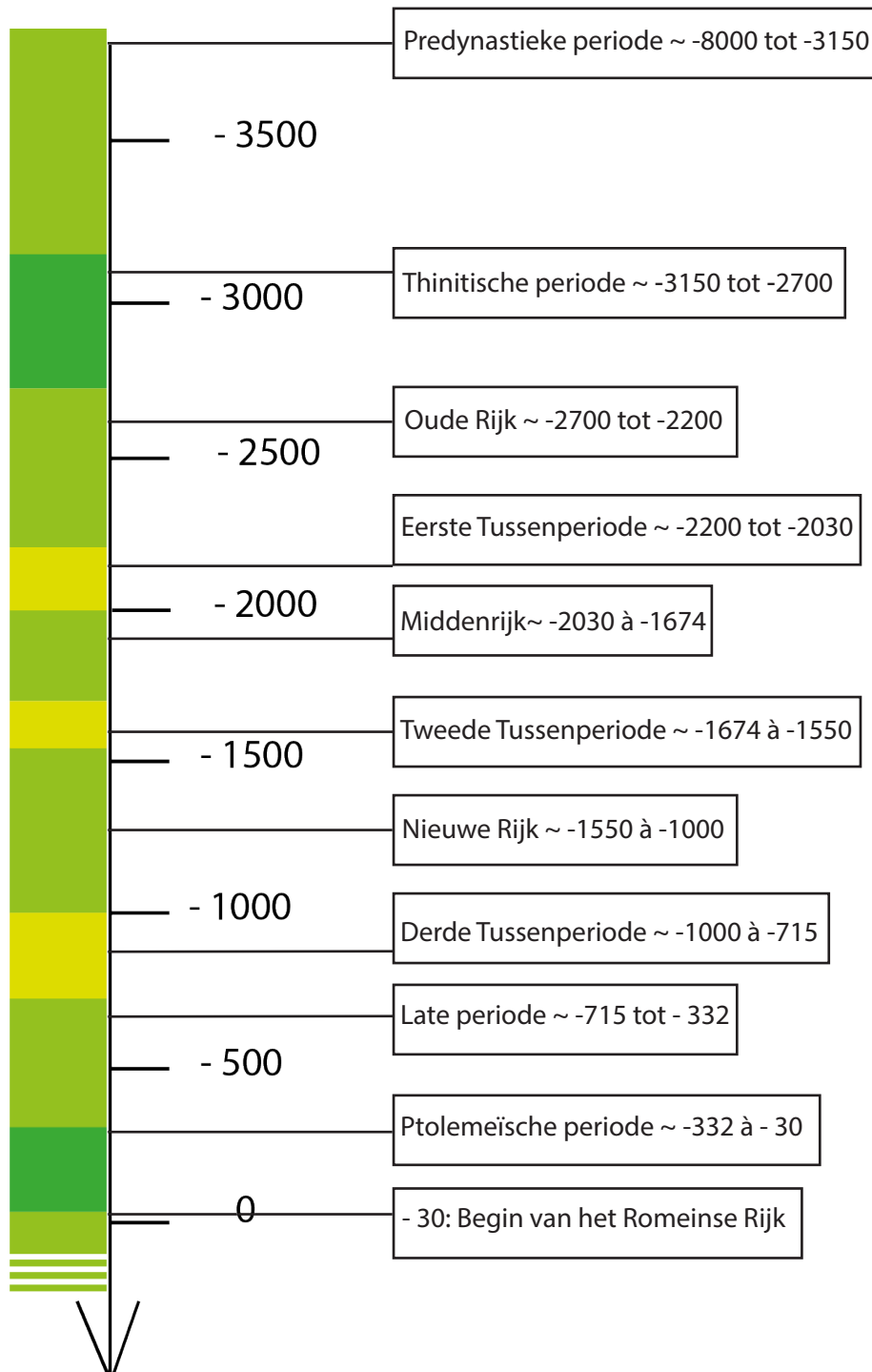
Nationaliteit - Belg

Dimitri Laboury is onderzoeksdirecteur aan het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek van België. Hij is tevens het hoofd van de dienst kunstgeschiedenis en archeologie van het Oude Egypte aan de Universiteit van Luik. Hij heeft deelgenomen aan verschillende archeologische missies naar Egypte, in het bijzonder naar Amarna.

DE RIJKEN VAN HET OUDE EGYPTE

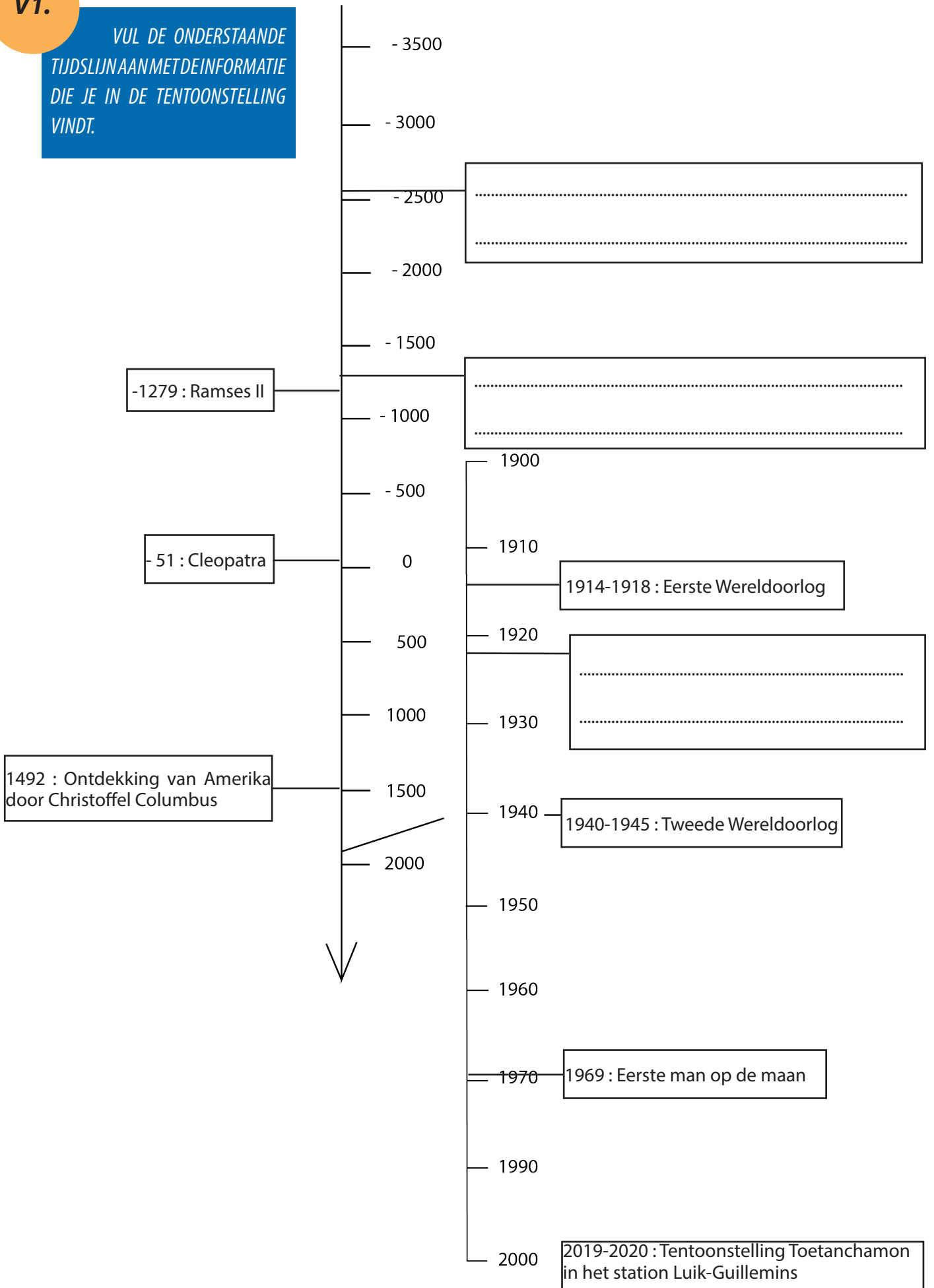

De Egyptische beschaving ontstond aan de oevers van de Nijl. Met een lengte van bijna 6700 km is deze rivier de langste rivier te wereld. De faraonische periode in Egypte heeft duizenden jaren geduurd en wordt opgesplitst in negen periodes en 30 dynastieën. De eerste periode begint ongeveer in 3150 v.C. en de dertigste eindigt in 341 v.C. Toetanchamon heeft geregeerd tijdens de 18e dynastie die ongeveer in 1550 v.C. begint.

V1.

VUL DE ONDERSTAANDE TIJDSLIJNAAN MET DE INFORMATIE DIE JE IN DE TENTOONSTELLING VINDT.

V2.

GEBUIK JE AARDRIJKSKUNDIGE KENNIS OM BELGIË EN EGYPTE OP DE KAART AAN TE DUIDEN EN VERBIND DE TWEE LANDEN MET ELKAAR.

designed by freepik

Tip: ik lig langs Libië en grens aan twee zeeën.

De afstand in vogelvlucht tussen Luik en Caïro bedraagt **3126 kilometer**. Dat komt overeen met ongeveer 62 uur in een luchtballon, vijf uur in een vliegtuig of 0,1 seconde in een ruimteschip dat aan de snelheid van het licht vliegt!

En wat dacht je van de volgende uitdaging? Te voet kun je de **5030 kilometer** tussen Luik en het graf van Toetanchamon afleggen als je 150 dagen lang ongeveer acht uur per dag wandelt ... Simpel, niet?

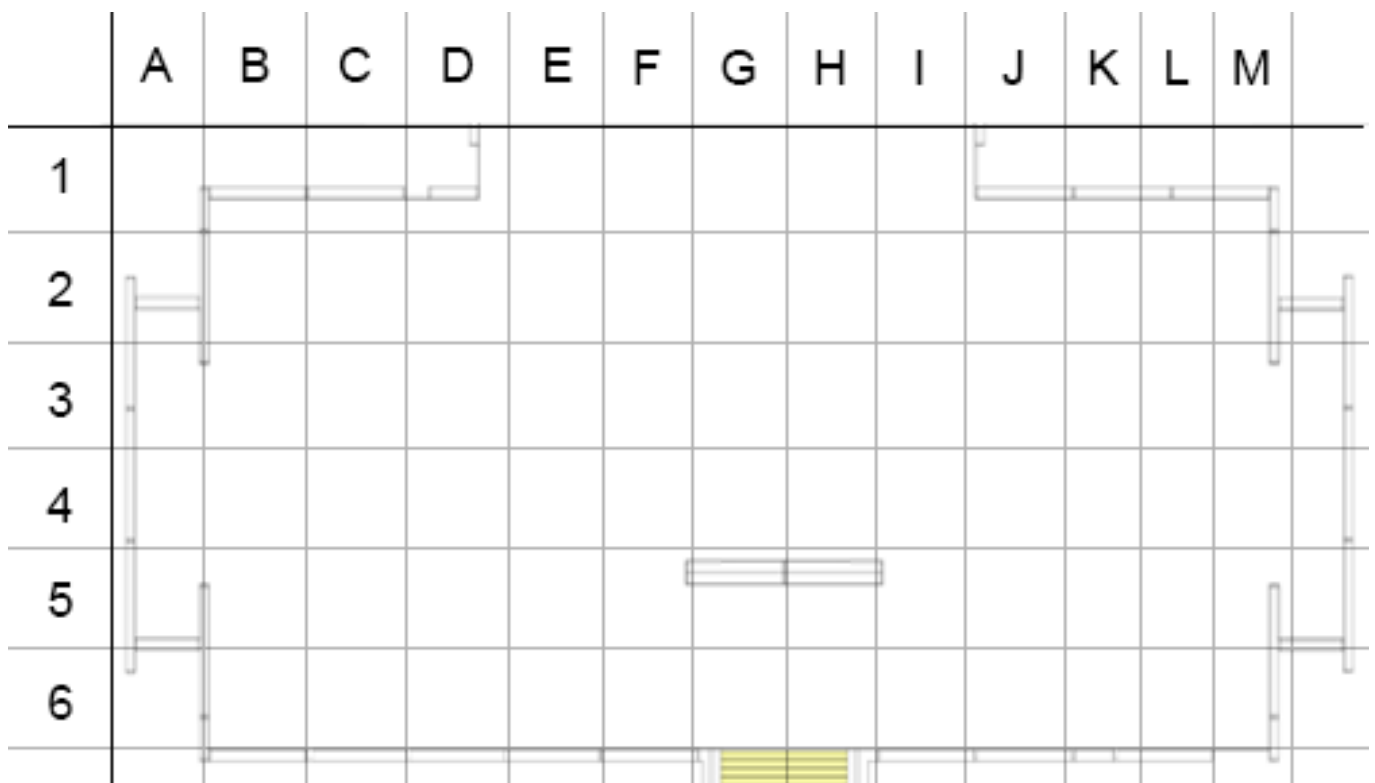

Nadat het contract ondertekend is en ze de officiële toestemming ontvangen hebben, moeten archeologen geld inzamelen en een ploeg samenstellen. Opgravingen beginnen steeds met het opbouwen van een werf. Het terrein wordt met looddraad in vakken opgedeeld om de precieze plaats van elke gevonden steen en voorwerp te kunnen bepalen.

V3.

BESTE JONGE ARCHEOLOOG, WE HEBBEN JE HULP NODIG. HET WORDT DONKER EN WE HEBBEN HET TERREIN NOG NIET HELEMAAL IN VAKKEN OPGEDEELD. PLAATS DE ONDERSTAANDE ARCHEOLOGISCHE VOORWERPEN IN DE ZAAL WAAR JIJ JE BEVINDT.

1. Restanten van de beelden van Achnaton
2. Een deel van de buste van een standbeeld van Achnaton
3. Talatat met een reeks beelden voor de verering van de goden
4. Restant van een standbeeld van Achnaton die de grond voor Aton kust
5. Restant van het gezicht van een standbeeld van Achnaton
6. Hoofd van een standbeeld van een prinses
7. Hoofd van een standbeeld van Nefertiti

HOWARD CARTER ONTMOET LORD CARNARVON

Wist je dat een schermutseling op 8 januari 1905 bijna het einde van de carrière van Howard Carter betekende? Een groep dronken Franse toeristen probeerde zonder toegangsticket de toegang tot het serapeum te forceren. Het was donker en de Egyptische bewakers grepen hen bij de lurven. Howard Carter wou goed doen door de gemoederen trachten te bedaren. De toeristen dienden klacht in bij de Britse gouverneur van Egypte en de archeoloog werd gevraagd om zijn excuses aan te bieden. Carter weigerde en bood zijn ontslag aan als algemeen inspecteur van de site van Saqqara.

V4.

STEL, JE MOET HOWARD CARTER KORT OMSCHRIJVEN AAN JE OUDERS NADAT JE DE TENTOONSTELLING BEZOCHT HEBT. HOE ZOU JE DAT DOEN? RAADPLEEG DE TEKST IN DE TENTOONSTELLING OM JE TE HELPEN.

.....

.....

.....

.....

LORD CARNARVON

HOWARD CARTER

Een geldschieter is een welvarend iemand die zowel financieel als materieel (en zonder vergoeding) zijn steentje bijdraagt aan de ontwikkeling van de kunsten, de wetenschap of elk ander werk met maatschappelijk belang.

CAIRO, 1907.

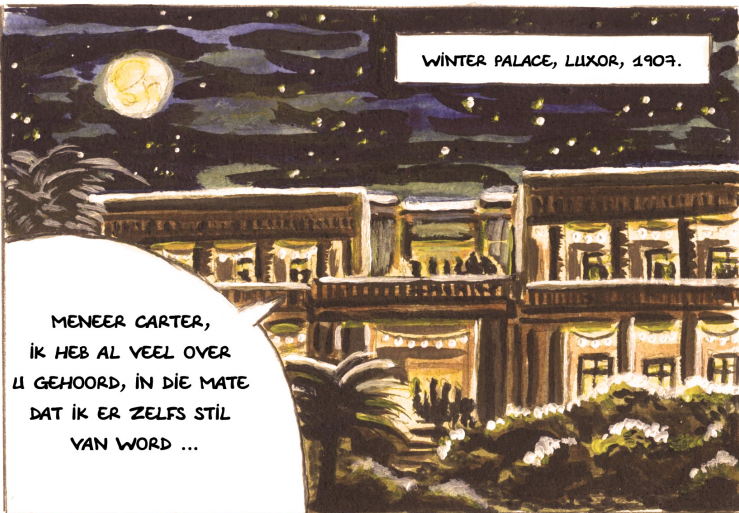
... WEL, IK MOET ZEGGEN
DAT DE PIJN AAN MIJN BORST
ALVERMINDERD IS SINDS
IK HET LAND VAN HARE
MAJESTEIT VERLATEN HEB.

DAT ONGEVAL IS TOCH
NOG VOOR EEN DING GOED
GEWEEST. NU KAN IK OP
HET TERREIN MIJN PASSIE
VOOR ARCHEOLOGIE
BEOEFENEN.

INDERDAAD,
HOE GAAT HET
EIGENLIJK MET DE
OPGRAVINGEN?
U BENT AL EEN
TIJDJE BEZIG,
NIET?

... WE HEBBEN DE URNE
VAN EEN KAT GEVONDEN ...
MAAR DAT IS ZOWAT ALLES.
IK GA EERLIJK TEGEN U ZIJN,
MIJN BESTE GASTON,
EEN BEETJE HULP
IS ALTIJD WELKOM.

MIJN BESTE, DAN
BENT U BIJ MIJ AAN HET JUISTE ADRES.
IK KEN DE MAN DIE U NODIG HEBT.
IK BEN ER ZEKER VAN DAT JULLIE
HET BIJZONDER GOED MET ELKAAR
ZULLEN VINDEN!

ONDANKS HET DIPLOMATIEKE
INCIDENT MET DE
OUDHEIDKUNDIGE DIENST
BLIJFT DE HEER MASPERO
ERVAN OVERTUIGD DAT U DE
JUISTE MAN OP DE JUISTE
PLAATS BENT.

WAT
VINDT U ER
ZELF VAN?

HET INCIDENT IN HET SERAPEUM IS EEN
LOSSTAAND FEIT. MENEER MASPERO
WEET WAT IK TE BIJEN HEB.
IK HEB GEEN SPIJT VAN WAT IK
GEDAAN HEB. U ZOEKT EEN
SPECIALIST, IK ZOEK EEN
GELDSCHIJTER. IK BEN ER ZEKER
VAN DAT WE IETS VOOR ELKAAR
KUNNEN BETEKENEN. IK BEN ER
ROTSVAST VAN OVERTUIGD DAT IK
OP HET PUNT VAN EEN UNIEKE
ONTDEKKING STA,
HET GRAF VAN
TOETANCHAMON.

V5.

EEN VERVALSER HEEFT ENKELE AQUARELLEN VAN CARTER NAGEMAAKT. KIJK GOED EN DUID AAN WELKE NIET KLOPPEN. OMCIRKEL DE AANWIJZINGEN DIE JE GEHOLPEN HEBBEN.

Het incident aan het Serapeum heeft een grote invloed gehad op de carrière van Carter. Hij leeft enkele jaren in armoedige omstandigheden. Om zijn brood te verdienen, werkt hij als toeristische gids en verkoopt hij zijn aquarellen. Voor andere archeologen maakt hij ook enkele grafschilderingen na. Hij werkt met name voor de rijke Amerikaanse geldschieter Theodore Davis. Dankzij hem ontmoet hij Lord Carnarvon.

GEORGE,
WAAR BEN JE? IK MOET
ABSOLUUT MET JE SPREKEN.
DIT MOET STOPPEN!

HIGHCLERE CASTLE,
NOVEMBER 1922.

JE PASSIE STORT ONS
RECHT IN ONS ONGELUK!
HET HEEFT GEEN ZIN
WAAR JE MEE BEZIG
BENT!

MIJN BESTE
EN LIEFSTE
ALMINA, HET HEEFT
GEEN ENKELE ZIN OM
JE HIEROVER OP TE
WINDEN ...

MY LORD, MIJN EXCUSES
DAT IK U ONDERBREEK
MAAR WE HEBBEN
NET EEN TELEX
UIT EGYPTE
ONTVANGEN.

ALFRED,
MAAK DE KOFFERS
KLAAR!

VALLEI DER KONINGEN, EIND NOVEMBER 1922.

MIJN VRIENDEN,
NA EEN ZOEKTOCHT VAN VIJF
JAAR IS HET GROTE MOMENT
EINDELIJK AANGEBROKEN!

CARTER,
ZIET U IETS?

JA,
PRACHTIGE
DINGEN!

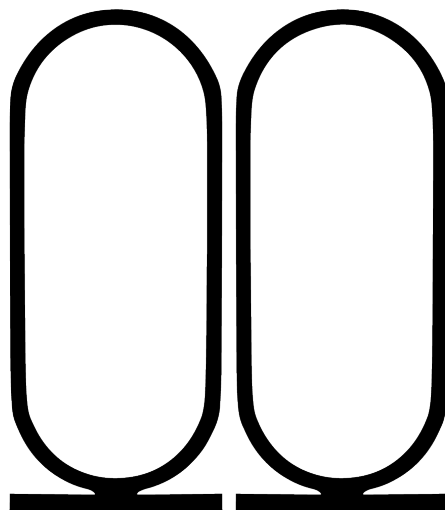
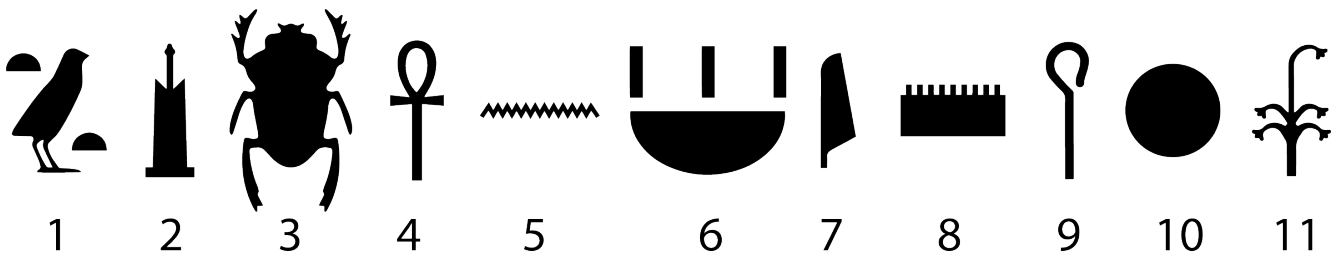
 HET MAKEN VAN DE VERSIERINGEN VAN HET GRAF

Wist je dat de decors in het tentoonstelling volgens de originele technieken nageemaakt zijn? De gebruikte pigmenten, de ingrediënten die gebruikt worden om de kleuren te maken, zijn dezelfde als die wat in het Oude Egypte gebruikt zijn. De penselen zijn ook identiek aan die uit het verleden. In tegenstelling tot de penselen die wij kennen, zijn deze penselen gemaakt van palmladeren.

V6.

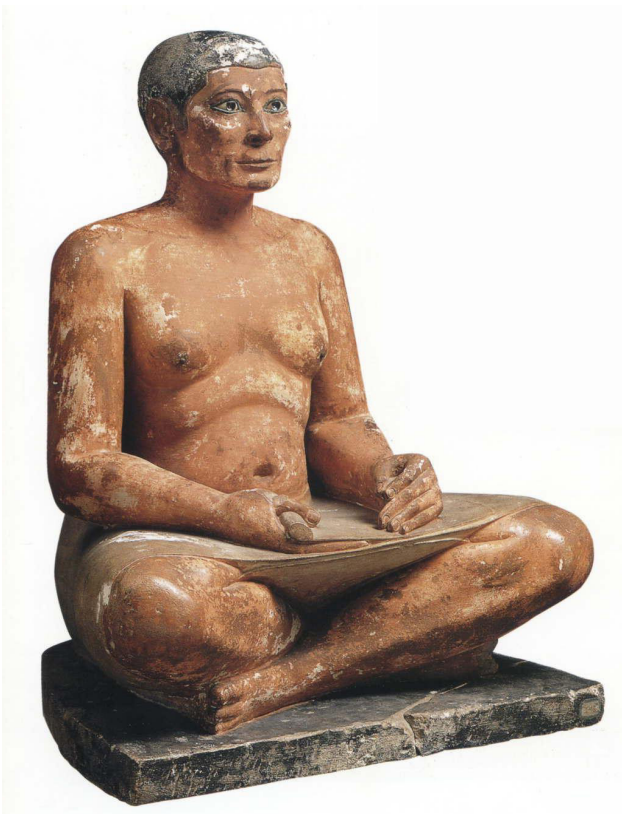
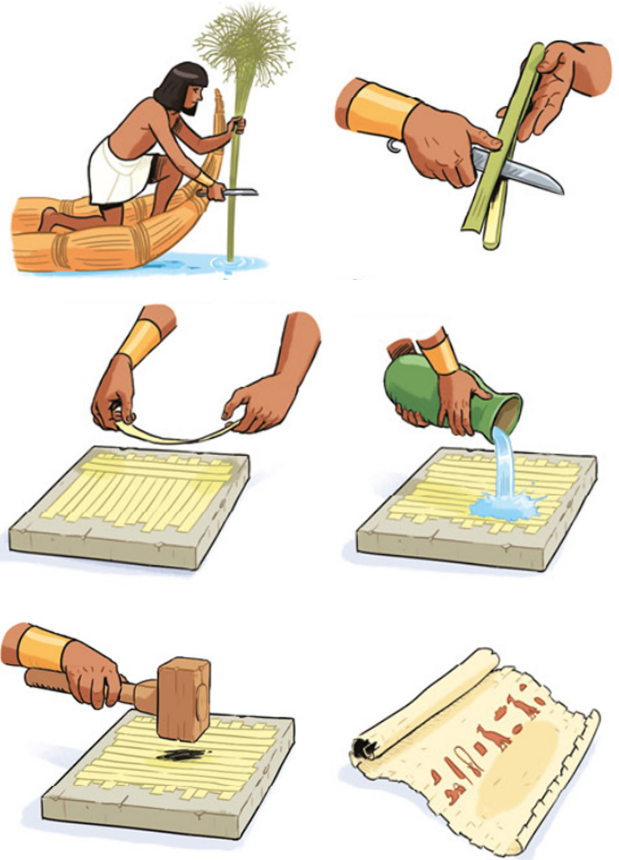
DE GRAVEERDER HEEFT AAN ZIJN LEERLING GEVRAAGD OM CARTOUCHES MET DE NAAM TOETANCHAMON TE MAKEN. BEKIJK HET ORIGINEEL OP DE SARCOFAAG VAN DE FARAO EN PLAATS ELKE AFBEELDING CORRECT IN DE TWEE LEGE CARTOUCHES HIERONDER.

Papyrus is een plant die aan de oevers en de delta van de Nijl groeit. De plant kan tot 3,5 meter hoog worden. In het Oude Egypte werd de plant gebruikt om papier, touwen of zelfs sandalen mee te maken ...

Om papier te maken, worden de stengels versneden in fijne lamellen die naast elkaar worden gelegd. Ze worden vervolgens vastgeplakt met een mengsel van plantensappen en geplet met een hamer. Na enkele dagen drogen ontstaat er een blad. Een papyrusrol bevat ongeveer 20 bladen en is meestal tussen 1,5 en 2 meter lang. De langste papyrusrol is maar liefst meer dan 40 meter lang!

De schrijvers

Het schrift had een belangrijke plaats in het Oude Egypte. De schrijvers waren de personen die konden lezen en in hiërogliefen, de taal van het Oude Egypte, konden schrijven. Zowel op politiek, economisch en religieus vlak speelden ze een belangrijke rol.

In het Oude Egypte was lezen en schrijven voorbehouden voor een elite (minder dan 10% van de bevolking), met andere woorden belangrijke personen in de samenleving. Schrijvers waren dus bevoorrechte personen die erg gewaardeerd werden.

V7.

KEN JE DE 'TOETANCHAMON'-SUDOKU? JE ZULT MERKEN DAT HET EEN EENVOUDIG SPELLETJE IS. JE MOET DE VAKJES VULLEN MET DE HIËROGLIEFEN DIE AL IN BEPAALDE VAKJES INGEVULD ZIJN. LET ER STEEDS OP DAT DEZELFDE HIËROGLIEF SLECHTS ÉÉN KEER PER KOLOM, ÉÉN KEER PER RIJ EN ÉÉN KEER PER VIERKANT VAN ZES VAKJES VOORKOMT. EENVOUDIG TOCH, NIET?

●				♀	
◊		◡			◤
					♀
♀		◊	◡		
◡			◤		◡
	●				◡

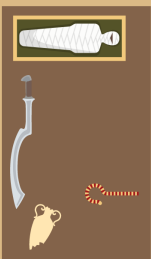

Nadat het terrein in vakken onderverdeeld is, beginnen de opgravers de bodem zorgvuldig op te graven en verwijderen ze de verschillende lagen aarde om **archeologische overblijfselen** te vinden. De opeenvolging van de lagen wordt stratificatie genoemd. De lagen sturen het werk van de archeologen omdat elke laag een bepaald moment in de geschiedenis voorstelt. Voor dit werk moet er zorgvuldig en geduldig te werk gegaan worden. De archeologen gebruiken steeds een aantal hulpmiddelen zoals een loep, een troffel, een penseel, een zeef, meetinstrumenten, een fotoestel en nog veel meer.

V8.

EEN ARCHEOLOOG HEEFT PER ONGELUK EEN STÈLE LATEN VALLLEN EN EEN MECHANISME IN HET GRAF IN GANG GEZET. HET ZAND STROOMT LANGS ALLE KANTEN NAAR BINNEN. HIJ HEEFT NOG MAAR HEEL WEINIG TIJD OM TE ONTKOMEN. ZOEK DE WEG DIE HIJ MOET NEMEN EN VERGEET NIET OM ALLE OORLOGSVORWERPEN MEE TE NEMEN. JE MAG SLECHTS ÉÉN TRAJECT VOLGEN EN HET IS ONMOGELIJK OM TWEE KEER LANGS DEZELFDE WEG TE GAAN. JE HEBT IMMERS DE TIJD NIET . . .

START

FINISH

Zodra de voorwerpen uit de grond zijn gehaald, worden ze geanalyseerd, schoongemaakt, behandeld en opgeborgen. Die overblijfselen vormen het 'archeologisch materiaal'. Voor graven gebruikt men eerder de term 'grafgiften'. Tot slot wordt ook de ontdekkingsplaats van elk voorwerp nauwkeurig omschreven.

V9.

TEN TIJDE VAN DE HEERSCHAPPIJ VAN TOETANCHAMON KENDE DE 18E DYNASTIE HAAR BLOEIPERIODE. WAT ZOU JIJ ALS KONING DOEN OM HET RIJK VERDER UIT TE BREIDEN? DIPLOMATIE? OORLOG? EEN ANDERE MANIER? OMSCHRIJF KORT JE KEUZE.

Handwriting practice lines consisting of multiple horizontal dotted lines for writing.

Diplomatie bestaat onder meer uit het voeren van onderhandelingen tussen landen om een probleem zonder geweld op te lossen.

 MUZIEK IN HET OUDE EGYPTE

In het Oude Egypte waren de kunst en muziek al bijzonder verfijnd. De Egyptenaren gebruikten percussie-, blaas- en tokkelinstrumenten en de muziek had een centrale rol in het leven van de farao's en de elite. Muziek was bovendien erg belangrijk in de rituele relaties met de goden.

V10.

WELKE VERSCHILLEN EN/OF GELIJKENISSEN ZIE JE MET DE MUZIEK WAAR JIJ NAAR LUISTERT ALS JE DE MUZIKALE UITVOERINGEN EN INSTRUMENTEN VAN HET OUDE EGYPTE BEKIJKT?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

TOETANCHATON – TOETANCHAMON

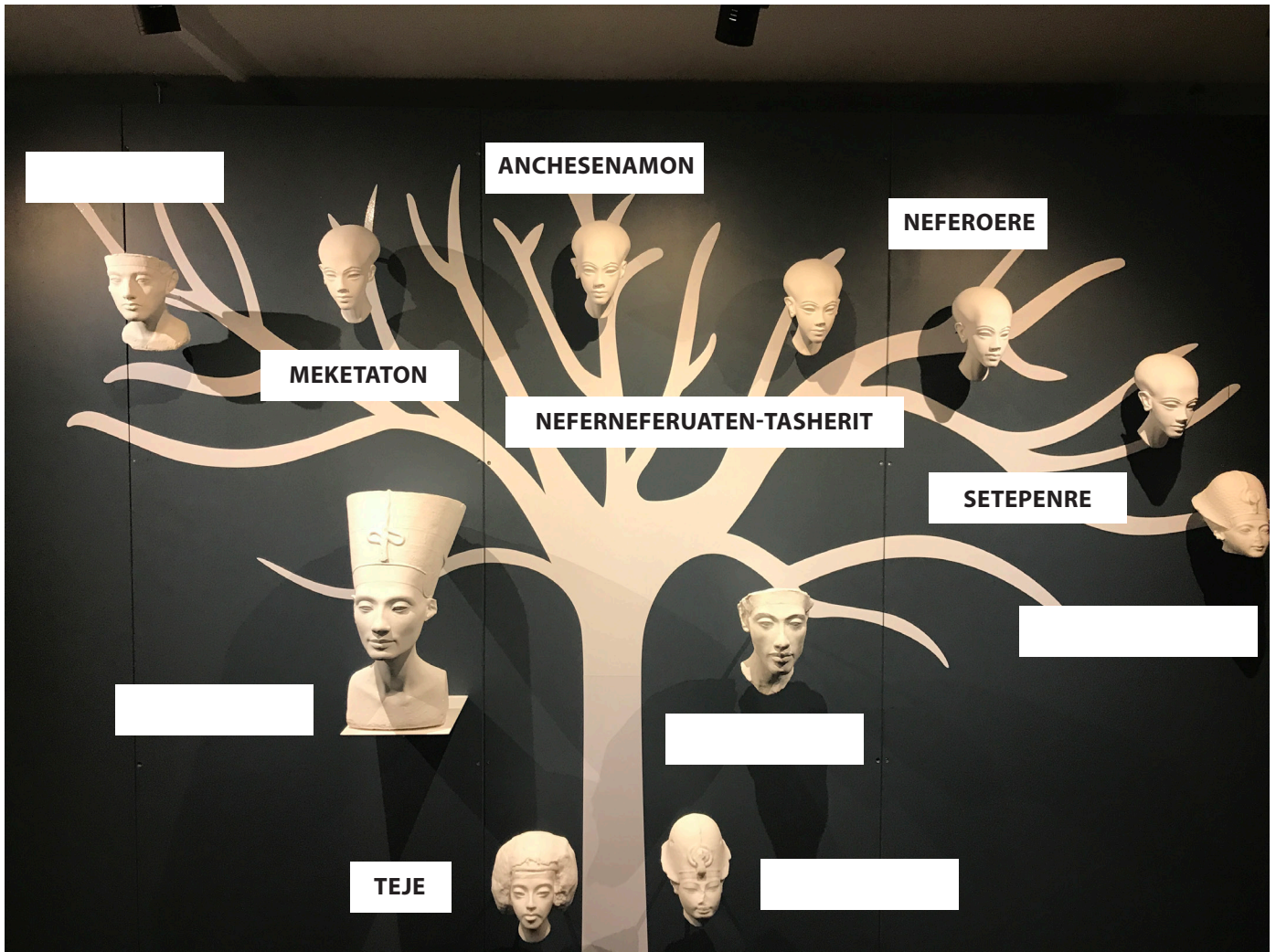
Wist je dat Toetanchamon niet de oorspronkelijke voornaam van de farao was?

De jongeman werd geboren tijdens de regeerperiode van zijn vader Achnaton. De farao stond toen aan het hoofd van een grote religieuze hervorming: de omschakeling van het polytheïsme naar het monotheïsme. Hij wou met andere woorden de verschillende goden vervangen door één enkele god. Die god was de zonnescijf Aton. Toetanchamon kreeg bij zijn geboorte dan ook de naam Toetanchaton, wat 'het levende evenbeeld van Aton' betekent.

Tijdens die periode wordt Egypte door verschillende rampen getroffen waaronder een pestepidemie. De ellende wordt gezien als een straf van de goden en de bevolking wil dat de traditionele rituelen terug in ere hersteld worden. Om de terugkeer naar het oude polytheïstische systeem, met de god Amon opnieuw als oppergod, kracht bij te zetten, verandert Toetanchaton zijn naam in Toetanchamon, 'het levende evenbeeld van Amon'.

V11.

VERVOLLEDIG DE STAMBOOM VAN TOETANCHAMON OP BASIS VAN DE INFORMATIE UIT DE TENTOONSTELLING.

V12.

QUEL LIEN FAMILIAL EXISTE-T-IL ENTRE :

Toetanchamon en Amenhotep III ?

Toetanchamon en Meritaton ?

Toetanchamon et Nefertiti ?

ENKELE WEKEN LATER.

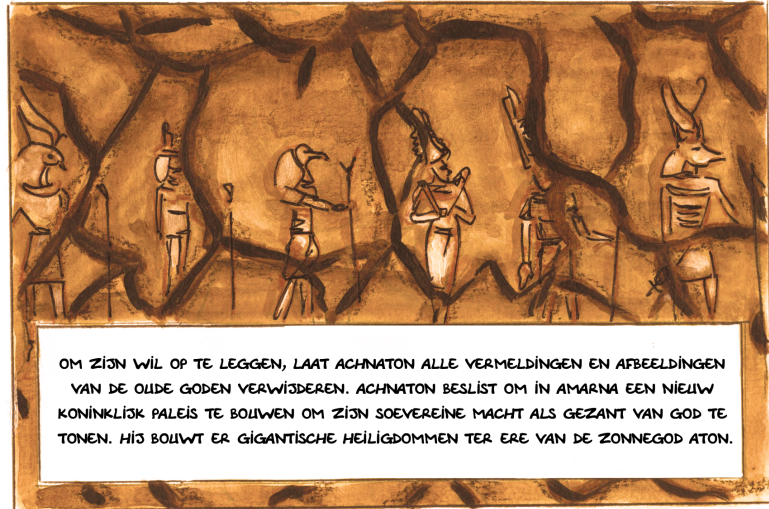
... HET IS FASCINEREND
HOE GOED ALLES NOG
BEWAARD IS GEBLEVEN ...
WERKELIJK ONGELOFELIJK!
WE MAKEN EEN
HISTORISCHE
GEBEURTENIS
MEE!

DOOR DEZE LIJTSTEKEND BEWAARDE
VOORWERPEN TE BESTUDEREN,
ZULLEN WE ONGETWIJFELD EEN
ANDER BEELD KRIJGEN OVER
HET EGYPTE TEN TIJDE
VAN DE FARAO'S.

DE TROON IS GEMAAKT VAN HOUT
EN BEKLEED MET BLADGULD ...
DAT MOET TOCH WEL EEN BEPAAL
DE WAARDE HEBBEN,
NIET?

ER IS NIET ALLEEN HET GOULD. VIA DE SCHAT KAN HET LEVEN VAN DE JONGE
KROONPRINS LIJT EEN LANGE EN PRESTIGIEUZE DYNASTIE IN KAART WORDEN GEBRACHT
ZIJN VADER, ACHNATON, EN DE KONINGIN NEFERTITI VOEREN EEN RELIGIEUZE
HERVORMING DOOR OM DE BESCHERMENDE GOD AMON TE VERVERGEN DOOR DE
ZONNESCHIJF ATON. VOOR ACHNATON IS ATON DE ENIGE GOD. HIJ BREEKT MET DE
OUDE GODEN ...

OM ZIJN WIL OP TE LEGGEN, LAAT ACHNATON ALLE VERMELDINGEN EN AFBEELDINGEN
VAN DE OUDE GODEN VERWIJDEREN. ACHNATON BESLIST OM IN AMARNA EEN NIEUW
KONINKLIJK PALEIS TE BOUWEN OM ZIJN SOEVEREINE MACHT ALS GEZANT VAN GOD TE
TONEN. HIJ BOUWT ER GIGANTISCHE HEILIGDOMMEN TER ERE VAN DE ZONNEGOD ATON.

DE ROEM VAN DE STAD
AMARNA IS SLECHTS
VAN KORTE DUUR.

NET ALS DE
HEERSCHAPPIJ
VAN DE
ZONNESCHIJF.

HET KONINKRIJK
VALT TEN PROOI AAN
ALLERLEI BEDREIGINGEN.

DE KONING OVERLIJDT
OP HET MOMENT DAT
EGYPTIE DOOR EEN
EPIDEMIE VAN DE PEST
GETROFFEN WORDT.

DIE GEBEURTENISSEN WORDEN
GEZIEN ALS EEN STRAF VAN
GOD EN HET VOLK WIL
HET OUDE GODENSTELSEL
IN ERE HERSTELLEN.

TOETANCHAMON HAD TIJDENS ZIJN REGERPERIODE DE BELANGRIJKE TAAK OM DE
AMON-CULTUJ, EN DIE VAN DE ANDERE TRADITIONELE GODEN, TE HERSTELLEN. IN
WERKELIJKHEID WERD HET INITIATIEF AL VROEGER GENOMEN DOOR ZIJN ZIJN MERITATON.
DE JONGE KONING TROUWDE MET ZIJN LAATSTE LEVENDE ZIJN ANCHESENAMON. HIJ
RENOVEERT DE HEILIGDOMMEN EN LAAT EEN INDRUKWEKKENDE HOEVEELHEID BEELDEN
VAN DE TRADITIONELE GODEN MAKEN.

ZOALS LI ZIET, MIJN BESTE
EVELYN, HET BELANG VAN DE
SCHAT REIKT VEEL VERDER
DAN ZIJN INTRINSIEKE
WAARDE.

LI HEBT GELIJK MENEER CARTER.
WIE WEET HOELANG ER NOG
OVER DEZE ONTDEKKING
GESPOKEN ZAL
WORDEN!

Weet je waarom de vijanden van de farao gegraveerd waren op de vloer van zijn slaapkamer in het koninklijk paleis van Amarna (nagemaakt in de tentoonstelling)? Zo kon hij elke ochtend na het opstaan over zijn vijanden lopen.

V13.

ZOEK DE ONTBREKENDE DELEN EN VERVOLLEDIG DE FRESCO VAN DE SLAAPKAMER VAN DE KONING UIT EEN VAN DE KONINKLIJKE PALEIZEN VAN AMARNA DIE IN DE TENTOONSTELLING NAGEMAAKT IS.

De grootheidswaanzin van Achnaton weerspiegelt zich ook in de architectuur. De constructies zijn ronduit 'faraonisch': de omwalling rond de grote tempel is meer dan 700 m lang en het hof van het officiële paleis in het stadscentrum was meer dan 200 m lang.

THOETMOSES, KONINKLIJKE BEELDHOUWER

V14.

THOETMOSES WAS DE KONINKLIJKE BEELDHOUWER VAN ACHNATON, NEFERTITI EN MEERDERE ANDERE LEDEN VAN HET HOF. OM EEN BEELDHOUWERK TE MAKEN, MOEST DE BEELDHOUWER VOLGENS VERSCHILLENDE STAPPEN (WEERGEGEVEN IN DE TENTOONSTELLING) TE WERK GAAN. BEKIJK DE BESCHRIJVINGEN ONDER ELKE STAP EN VAT ZE SAMEN IN DE TABEL.

N°	BESCHRIJVING VAN DE STAP	NAAM VAN HET TENTOONGESTELDE VOORWERP
1	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	Schets in klei van het gezicht van Nefertiti
2	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	Gipsafgietsel van de schets van het gezicht van Nefertiti
3	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	Gipsafgietsel van het volledige gezicht van Nefertiti
4	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	Gipsafgietsel van een hoofdomtrek van Nefertiti
5	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	Het voorbeeldmodel van Nefertiti wordt omgezet naar een stenen blok
6	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	Beeldhouwwerk van het voorbeeldmodel van Nefertiti in een blok kalksteen

V15.

ZOEK, OP BASIS VAN DE OMSCHRIJVINGEN, DE GOD IN DE TENTOONSTELLINGSZAAL EN VERMELD ZIJN NAAM IN HET ROOSTER.

INHOUD KRUISWOORDRAADSEL:**HORIZONTAL**

3. Vrouw met een leeuwenkop en de zonnescijf op haar hoofd. Er wordt verteld dat de woestijnwinden uit haar leeuwenmond waaien.

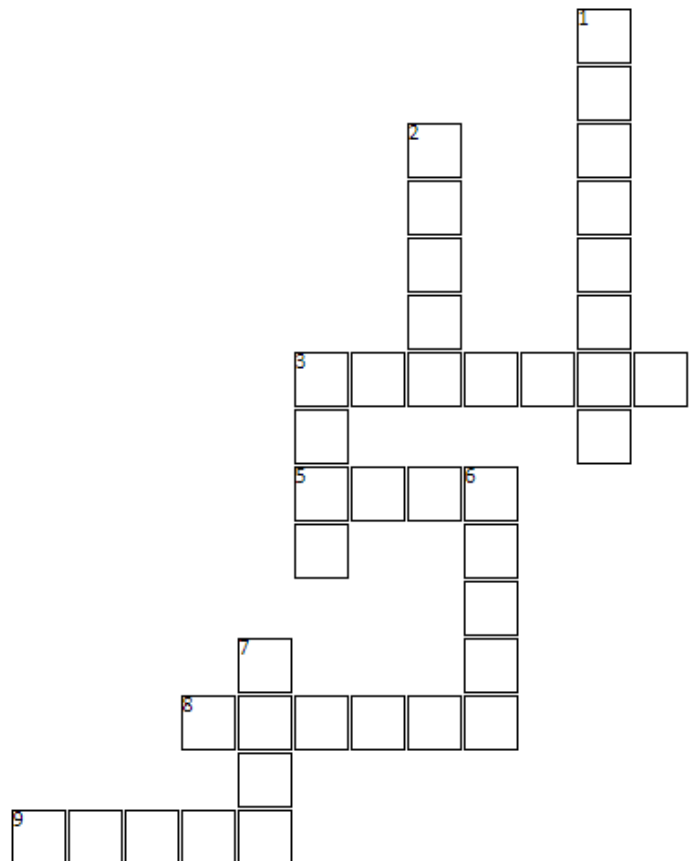
5. God van de kennis en patroonheilige van de schrijvers. Hij wordt voorgesteld met een vogelhoofd (ibis).

8. Deze god is nauw verbonden met de Egyptische monarchie. Hij wordt voorgesteld met de attributen van de Egyptische vorsten.

9. Dochter van Re (de zon). Ik draag de witte kroon van Opper-Egypte met twee antilopehoorns.

VERTICAL

1. Ik ben de nijlpaardgodin. De zwangere vrouwen droegen vaak amuletten met mijn afbeelding om zich tegen het noodlot te beschermen.

2. Ik ben de god van het water en de vruchtbaarheid. Ik word afgebeeld als een man met een krokodillenkop.

3. Deze god is de god van de donder en de bliksem. Hij is een van de oudste Egyptische goden. Hij wordt afgebeeld met een dunne, hangende snuit en opstaande oren.

6. Zijn naam betekent 'De verre'. Hij wordt afgebeeld als een valk.

7. Deze moedergodin draagt een pruik met een zonnescijf tussen twee koehoorns.

Voor de oude Egyptenaren was de dood niet het definitieve einde van het leven maar het begin van een beter en rustiger leven in het hiernamaals. Om die toekomstige wereld te bereiken, moesten de Egyptenaren verschillende fases doorlopen.

Na de balseming werd de ziel van de overledene beoordeeld door de rechtbank van Osiris. Om de weging van het hart te doorstaan, moest het hart zuiver genoeg zijn om niet meer te wegen dan de veer van Maät, het symbool van het evenwicht in de kosmos en het dagelijkse leven.

Indien dat niet het geval was, wachtte de overledene een verschrikkelijke dood en werd hij opgeslokt door het monster Ammit, een bloeddorstig dier met een krokodillenkop, het lichaam van een nijlpaard en de poten van een leeuw.

De Egyptenaren beschouwden het menselijk lichaam als een belichaming van verschillende spirituele elementen:

- De 'ka', de levensenergie waaraan de offers voor de overledene gericht zijn;
- De 'ba', voorgesteld als een vogel met een mensenkop die we kunnen vergelijken met de ziel van de overledene;
- De geest 'ach', een onzichtbare kracht en de magische geest van de overledene.

Het was ontzettend belangrijk om het lichaam van de overledene te mummificeren omdat de 'ba' en de 'ka' met het lichaam verbonden bleven. De geest 'ach' stijgt op naar de hemel.

Veer van Maät

Monster Ammit

MUMMIFICATIE

De mummificatie was een cruciale stap om het lichaam van de overledene te bewaren en hem de mogelijkheid te geven naar het hiernamaals te gaan. De balseming begon met de reiniging van het lichaam. De Egyptenaren gebruikten palmwijn om bacteriën te doden. Vervolgens werden de vitale organen (lever, longen, maag en darmen) verwijderd, schoongemaakt en in vier canopische vazen gelegd. Enkel het hart, dat beschouwd werd als de zetel van het verstand, werd op zijn oorspronkelijke plaats gehouden.

Nadat het lichaam leeg- en schoongemaakt was, bedekten de balsemers het met zout en lieten ze het 70 dagen drogen. Nadat het lichaam gedroogd was, werd het opnieuw gewassen en ingewreven met geurende oliën om de huid soepel te maken. Om het dode lichaam zoveel mogelijk op het levende te laten lijken, werd de onderbuik gevuld met linnen dat in zand, houtzaagsel, hars of klei gedrenkt was.

Aan het einde van de mummificatie omhulden de balsemers het lichaam met was, teer of hars en draaiden ze er linnen zwachtels rond. Tussen de zwachtels werden er geuolie en kruiden aangebracht om het lichaam tegen insecten en bacteriën te beschermen. Als bescherming tegen slechte geesten werden er amuletten tussen de linnen zwachtels gestoken.

V16.

DE CANOPISCHE VAZEN

GEBUIK DE AANWIJZINGEN OM DE BALSEMERS EEN HANDJE TE HELPEN OM DE JUISTE ORGANEN IN DE JUISTE CANOPISCHE VAZEN TE STOPPEN.

Orgaan:

Orgaan: Maag

Orgaan:

Orgaan:

Beschermer:

Beschermer:

Beschermer:

Beschermer: Kebehsenoef

Deksel: menselijk

Deksel:

Deksel:

Deksel:

1. De maag wordt beschermd door Doeamoetef.

2. Het deksel met de kop van een jakhals bevindt zich niet naast de canopische vaas die beschermd wordt door Kebehsenoef. Het symbool van die vaas is de valk.

3. De beschermer Amset bevindt zich rechts van de canopische vaas met de maag.

4. De longen worden beschermd door Hapy.

5. De darmen worden beschermd door de beschermer die zich het verst van Amset, de beschermer van de lever, bevindt.

Baviaan

Menselijk

Valk

Jakhals

AULA, UNIVERSITEIT VAN LUIK, 2020.

... IEDEREEN
DIE KAN
GAAT NAAR
EGYPTE.

BLITENGEWONE VONDST
VAN CARTER EN CARNARVON
ZIEN.

EEN VAN DE
EERSTE BEZOEKERS IS
KONINGIN ELISABETH VAN
BELGIË.
ZE IS GEPASSIONEERD
DOOR HET OUDE EGYPTE.
HAAR PASSIE LEVERT
HAAR EEN UITNODIGING
VOOR DE OFFICIËLE
INWIJDING ...

VAN DE
GRAFKAMER VAN
TOETANCHAMON
OP.

ALS PERSOONLIJKE GIDS KIEST ZE VOOR
JEAN CAPART, DE EERSTE BELGISCHE
EGYPTOLOOG DIE LES GAF AAN DE
UNIVERSITEIT VAN LUIK EN WERKTE
ALS HOOFDCONSERVATOR VAN HET
KONINKLIJK MUSEUM VOOR KUNST EN
GESCHIEDENIS IN BRUSSEL. ELISABETH IS
HELEMAAL IN DE BAN VAN DE
UITZONDERLIJKE GEBEURTENIS EN
RICHT HET EGYPTOLOGISCH
GENOOTSCHAP KONINGIN
ELISABETH OP.

DE STICHTING GEEFT EEN BOOST AAN
DE BELGISCHE EGYPTOLOGIE. SINDS
DE ONTDEKKING VAN HET GRAF
IS DE NAAM TOETANCHAMON
UITGEGROEID TOT HET
SYMBOOL VAN HET OUDE
EGYPTE, GULD EN DE
PRACHT VAN DE
FARAO'S.

MENEER, HET GRAF
IS NU BIJNA EEN EEUW
GELEDEN ONTDEKT.
KUNNEN WE VANDAAG
ECHT NOG DINGEN
BIJLEREN?

BIJNA EEN EEUW NA DE
ONTDEKKING VAN ZIJN
GRAF EN ZIJN PLAATS
IN DE GESCHIEDENIS
BLIJFT TOETANCHAMON
BRANDEND
ACTUEEL.

DE ONTWIKKELING VAN DE
PALEOGENETICA HEEFT ERVOOR
GEZORGD DAT MEN EEN UITGEBREIDE
STUDIE HEEFT KUNNEN DOEN OP DE
MUMMIËS VAN DE VERONDERSTEL
DE FAMILIELEDEN

VAN
TOETANCHAMON.
BOVENDIËN
KREGEN
WE NIEUWE
INZICHTEN ROND
...

DE VERWANTSCHAP TUSSEN DE MUMMIËS.
ONDER IMPULS VAN DE MODERNE CRIMINOLOGIE
ZIJN ER DE LAATSTE JAREN OOK VERSCHILLENDE
POGINGEN ONDERNOMEN OM HET GEZICHT EN
HET LIJF VAN TOETANCHAMON TE
RECONSTRUEREN. DE VERSCHIEDENHEID
VAN DIE RECONSTRUCTIES TOONT
ECHTER AAN HOE
SUBJECTIEF ZE ZIJN. ZE
WORDEN VAAK BEÏNVLOED
DOOR DE TIJDSGEEST EN
ETNISCHE OVERWEGINGEN.

